

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Calepinus Ad librum

Calepino, Ambrogio

Venetijs, 1509

A ante F

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97861](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97861)

quantum sollicito fortuna parentis betruseo.

Aethiopia. vt auctoz est Amb. li. de paradiso villis r abiecta latina interpretatio significat ab ethiope Vulcani filio cui pfiuit sic dicta vt ait Plyn. Uel a greco a i eo cremo r co p ops aspect' facies. na solis vicinitate torret. Est. n. ubi iugis estus. Quicqd ei' e sub meridiano cardine e. Circa vo occi qua motuosa e. arenafa in medio. Ad orientale plagā deser- ta. Cui' fit' ab occiduo atlantes motes ad orientē vsq; i egypti fines porrigit. A meridie oceano. A septentrione inlo flu mie claudit. plurimas hñs gētes diuerso vultu r mōstruo- so spē horribiles. Serap quoz r serpētū referta e multitu- dine. In ea. n. rhinoceros camelō: pardus: basiliscus oza- cones ingētes. Quidā biparchi diuidit ethiopiā r vnam quidem alicū alteram africę assignant. Altera ad orientem vergit: altera est sub ipso meridie.

Aethiops vulcāi fili' q' a se ethiopiā denouit. r ethiops dz q' ex ethiopia e: q' r ethiopiē: r ethiopus dz fm Ser. necnō r ethiopiſta. sūt q' ethiopes dictos putēt a cuiſ filio chā: cui. n. hebraica ligua ethiops iterpat'. Nō quōdā ab indo flumēe pſurgētes iuxta egyptū iter nllū r oceanū i meridie sub ip ſa ſolis vicinitate ſederūt quoz tres ſt ppli beſpi garamā tes r idi. beſpi ſt occidētes: garamātes tripolis: idi orientes.

Aetna mōs sicilię ppetuo clar' r cēdio a poetis decātat'. In cu ius aſcēſu e oppidū euſdē nois qō mētē aſcēſuros excipit atq; trāſmittit: multūq; diſtat ab Emma ciuitate cū mōs lit- tozi adiacet catanēſi. Emma vō in medio iūle ſit cōſtitutā. Quare autē gma flāmas euomat. Trogus li. iiii. explicat. Si cilia terra e cauernōſa r ſiſtuſoſa. quo ſit vt vētoz flatibus pateat. Unde ignis cōcipit intruſecus ſulphur habet' r bi tumē vbi vētus per ſpiramēta cauernaz ſcubuit oīi lucra tus concipit ignē. Sic emē durat incendium. Motus ergo ventozum cauſa incendij eſt. Ab emā ſit etneus a. um.

Aetolia grece regio in tertio ſinu eurōpe epiro arcanam r locris ſimilima grece a i todu ay dicunt vnde debet ſcri- bi ſine b. dicta ab Aetolo martis filio. Hinc etolus a. um. pe nu. produ. Uirg. lib. xi. Non erit auxilio nobis etolus r ar pi. Similiter Aetolicus vt ager etolicus.

Aetion equus pbebi dictus eſt: ſine bectozis: ſuere autem vt i fabulis ſerf' q̄tuoz e q' ſolis. pblegō. ſ. pyrois beozs: r etbō qb' ſignānt q̄tuoz diei hoze. Nā pblegō iſtāmo ſignāt. Py rois ardēs: beozs ſplendēs: etbōn ardens vlt ſplendūſus.

Aeui grece a i eo ppeie tps r etas longa ſine ppetua. n. interie cta vt inqt. Apul. Inde equitas r euternus fm Paſ. quod p ſyncopā etas r etern' dz. p ſenectute longeuitateq;. Hinc deducit' coequus equeus grādēquus longeuus r pūmēt'.

A ante S

Affabilis pe. cor. ex ad r fabilis: qui ſe facile ad audiendum pre ber hinc affabilitas.

Affatim aduerbium p̄ima non media acuta vt Quin. li. iiii. docet ſignificat abunde large non dicibiliter Livi. Affatim edi bibi luſi. Hiero. Affatim diues eſt qui in rpo pauper eſt. Et hęc ab Affaris deducuntur de quo in dictione faris.

Affabre pe. cor. aduerbium ſignificat artiſicioſe ſicut inſabze ſine artiſicio: Pacu. Barbariem peſtem noſtris nauibus obtulit noua figura factam commiſſam inſabze.

Afficio is. pe. cor. ex ad r facio ſignificat affectionē quādā ſine diſpoſitionē induco Et ad aiuz r ad corp' ſine in bonū ſine in malū ptinet. vt hęc res afficit me gaudio. i. aſſert mibi v' inducit ſine gaudio. Hęc res afficit me dolore. Affice te leta li vulnere. i. iuli tibi: vel induci in te letale vulnus. Inuenit q̄nq; abſolute poſitū. vt mlta ſūt q' afficiūt hoies. i. affectiones ſine affect' iducit. Loz. Zel. Pulmo tot' afficit. i. mace raf' ledit' coarctūp. Et afficioz q̄ſi animoz. i. iſti' ai ſū. Li. in Zel. Ut eodem modo erga amicum affecti ſimus: quo erga noſiſpos Poſtea ſequitur. vt quē admodum in ſe quiſq; ſit in amicum ſit animatus.

Affectus a. um p̄icipiū cū abſolute ponit ſumit' p languente. Propet. Juppiter affectē tadē miferere puellę. Liui. li. v. U

res corporis affecte Affecta edificia r cetera huiusmodi di cunt q' nō ad finē ipſuz ſed. p̄ime ad finē ſunt deducta Li. Bellum affectum videmus. r vt vere dicam pene confectū Idem ſignificat proſligatum.

Affectus us. ſine affectio e: vt letitia cupiditas affectioes a Li. affectus ab alijs appellat'. Et affectioes ſi recte ſūt virtutes vocant'. ſi a recte rōne auerſe ſunt vitia ſiūt r pturbatioes. A Li. i. rbe. diſſinit. Affectio eſt qdā ex tpe. aut ex negotiozum euentu: aut adminiſtratione. aut hoīuz ſtudio commutatio rez. Aug. li. x. ci. dei. Que ſūt ſiue p hoīz de his ai motibus quos grece τράση α nri aut qdā ſicut Li. affectiones vel affe ctus. Quidā vō de greco exp̄ſiſus paſſiones vocant. Poetę p deſiderio accipiunt. Prop. r tibi ad affectū vires det Le ſar. r eſt honeſta locutio. Res tibi danſ ad affectū. i. quē ad modū cupis. Juue. Si res ampla domi ſiſis affectib' eſſet.

Affecto as: ſignificat cū affectu r anie q̄ro. Uir. Uiamq; affe ctat olympo. Li. ad herē. Nō tā affectāda q̄ ſupiores. hñi adbidēda nōnūq;. Dic affectata oīo que nimis anie r cu rioſe q̄ſita e. r affectatio curioſitas r nimia diligētia: affecta te curioſe. Aliqñ affectare e afficere. Plau. i. hac. Tria flagi tia aut oāna qb' patrē r me teq; amicosq; ois affectas tuos eſt et affectoz deponens. Uar. Affectatus eſt regnum.

Affines ſūt viri r vxoris cognati dicti ab eo q' due cognatio nes q' diuerſe iter ſe ſūt: p nuptias copulat'. r altera ad alte rius cognationis ſinē accedit ex ad r finis. Noſta eozuz hęc ſūt. Socer ſoceruz: gener: nurus: vicietie: mouerca. p̄uignij' p̄uignia. Gradus affinitatis. Et qdē viri pater vxoruzq; do cer: mater eoz ſoceruz appellatur. Filij vxoz' Nuruz: Silij vir: Gener. Uroz liberis ex alia vxore natis: Nouerca or. Matris vir ex alio viro natis: Uicetie' appellat'. Eoz vter q; natos aliunde p̄uignos p̄uignatq; vocat'. Uiri frat' e le uir Uiri ſozoz dz hlos. Duoz fratū vxores. Lanitices di cuntur. Pōt etiam ſic diſſiniri. Socer e vxoris meę p̄: ego illius ſum gener. Socer magnus dicitur vxoris meę auus: ego illius ſum p̄gener. Et retro. Pater meus vxoris meę ſocer. Hęc illi nurus. Et auus meus ſocer magnus eſt. illa illi pronurus. Item proſoceruz mibi vxoris meę auia eſt: ego illius ſum p̄gener. Et retro. Mater mea vxoris meę ſoceruz eſt: illa huic nurus. Et auia mea ſoceruz magna eſt. vxoz mea illi pronurus eſt. P̄uignus eſt vxoris meę fili' ex alio viro natus. Ego illius Uiceticus. Et incontrarium vxoz mea liberis quos ex alia vxore habeo nouerca dicif. Liberi mei illi p̄uignij. Nos inter ſe quia affinitatis cauſa parentum liberozrumq; loco habentur in matrimonio co pulari neſas eſt.

Affirmo proprie iuxta firmo. q̄uis plerumq; pro aſſeuero. p ſiſto ponatur. Hinc aſſirmatio: que eſt enunciatio aliquid de aliquo: vt Socrates eſt. Hiero. in prolo. Salo. Nonnulli ſcriptozum veterū hunc eſſe indei philonis aſſirmant.

Affligo is. pe. p. Uide in dictione ſligo. Huius frequētatiū eſt afflicto as. qd eſt ſepe affligo. vñ eſt illud archyē. O te i ſellicem q̄ te afflicta rem niſi iratus eſſem. Lice. lib. iiii. Luſ. Afflictatio egritudo cum veratione corporis.

Afflo as. ad aliqd ſpiro. Liui. Afflabat vis frigidis acrior. U de latius in dictione flo.

Affluo: abundo. vt Affluo diuitijs. Dicimus etiam diuitię af fluunt mibi. Aliquando affluere eſt vehemēter decurrere Col. lib. i. Ne cum a vertice torrens imbribus cōceptus af fluere: fundamenta contellat.

Africa λεγται δε οτι ε μορι ορησι το σερατικον και φρικηκαι φριτρο οτι σερωιτης μεγιστη του ηλι ου. hęc. cor. regio ſic dicta vt Joſeph. li. antiq. inqt' ab afro vno ex poſteris habzae de Lettura q' dz ouxiſe aduerſus libyam exercitum: r ibi denictis hoſtibus conſediſſe. Inci pit a ſinibus egypti p̄gens iuxta meridie per ethiopiā vsq; Aſblātē mōtē a ſeptētrionali pte mediterraneo mari diui cta claudit: r i Haditano freto ſinit'. H̄ p̄uicias libyā cyre neſę: p̄etapoliꝝ: byzantiū: cartbaginē: numidiā. Sūt q' africa diuidāt i maiorē r minorē. Et minorē ab occaſu numidiaz

Uirg. mūci. Ter. trā. ad ad. mūdus. rta ac. duꝝ p. ut. Sic. iter dū. vniſ. Diꝝ. g. tates. ſum. ſus ma. entus. fruit. ob. iō. tern'. ſū qō. ſ q̄ p̄. mare. at. palia. ratio. p̄yoc. diqu. thera. raſm. a. uil. terre. graui. a i eo. erio. ſeo. mēto. ſ q̄. id. ad. capi. natq;. aetbe. e vel. dozar. cam. ut. Na. olus. ter pi. quā. ope. ſ. tiam. r iꝝ. tbi. Ser. tes p. oꝝ. Cū. iter. lbi. go r. Dar.

bfe: ab ortu cyrenaicaz a septentrioē mediterraneo mari fini nari. In eaq olim fuisse cartbaginē Uticā bippone reginz z fluvii bagadan. Maiorē vō eē q̄a meridie icipit z vsqz ad occasū ptēdit. Dinc Afric' ca. ci. vt africanus vetus q̄ ab occidēte flat 3 vulturū dicit' ab africa vbi pmū icipit Africannus a. um. vt gens africana. Et Afer. idē qd Africanus. Africane absolute dicit' pantherē que z variē quoniam id genus in ea regione creberrimum fuit. Plinius Senatusconi sultus fuit ne liceret africanas in italiā aduehere.

A ante B

Agam' p. co. latie dī sine viro: seu sine vxor. gamos enī nuptiē
Agathos pe. cor. bonus latine dicitur inde dī agatha.
Agalma atis. apud nos indicat simulacrū z laruā statuā.
Aganippe es. fons boētie a cadmo mōstrat' musis sacer: q̄n valde ab equo formatus *αγανιππη* de bippis equus.
 Qui fons potus dicitur est prestare faciētia. Dinc aganippis idis denominatū: z Aganippus. a. um. Ouid. li. vi. fast. Dicitur que fontes aganippidas bippocrenes grata medu sei signa tancis eq̄. Prop. Par aganippe ludē docta lyre
Agaper' pe. p. nomē viri z latie dī. Dicit' ab agapao diligo.
Agar nomen ancille habaz: z interpretatur aduena. Aqua. Agareni populi q̄ nūc sarraceni a Sarra vxore habaz.
Agaricen. pe. cor. fungus est in arboribus nascens colore candido medicinz vim habens. Nasitur circa bosporū q̄uis z in gallia etiam cisalpina inueniatur.
Agaso pe. p. equoz vel asinorū ductor. Ply. lib. xxxv. Pincit z in vna tabula. quaz maxime inclauit agasonem cum equo. Liu. Acceptos ab Agasonibus equos cum rex ascensurus erat admouebant. Est z agaso nomen proprium seruū. Hora. Si patinam pede lapsus frangat agaso.
Agathyrri ppli scythie vicini vt inquit Dier. Qui multū hnt auri sine auaritia sine inuidia. Dof. Ply. scribit hnt capillos ceruleos. Uñ z picti dñr qñ vscoloribus: vestibus induunt. Uir. li. iiii. Retefqz dyropesqz fremunt. pictiqz agathyrri. Dicit agathyrri ab Agathyrro Herculis filio.
Agathyrsum sine agathyrri ciuitas. De qua Sirius defuerunt agathyrri a magnus geminoqz lacone Tyndaris.
Agaeo getos: latine sine nuptiis dicitur imo vtilis genere.
Agenor' peni. produ. nomen regis phenicum: z belli filii. Dicitur genuit Laygetam z europā filias. filios vō clicē cadmum z phenicem. Agenor etiam dicitur fuit Anthenoris filius.
Agelastus: latie mestus z sine risu. Quonomie dicitur ē crassus auus crasti in parthib interēpti que tradit semel tm̄ in vita sua risisse. Quod factū est cū vidisset asinum carduos comedentem: dicitur qz ob id similem habent labra lactucā. Factus hoc dicitur qz festiuissimum risus subsecutus est. qñ *αστερητικη και γελασος οδου και αγε.*
Agis vel agides lacedemoniorum rex *αγοσ* qui cū atheniensibus cruentissima bella gessit.
Agylia vrbs tusci e alias cerete vocata z Agyllina a nomine cōditoris: que Uirg. lib. viii. ex lydia venisse ostendit cū ait. Daud. pcul hic saxo icolis sūdada vetusto vrbs agylline sedes vbi lydia quōdā gēs bello pclara iugis sedit etruscis.
Agos is grēci est *αγος*. u. d. *αγος*. egi actū multa significat. Nā agere est operari. Plau. in Am. Dū hec agunt. Uir. li. iiii. Alpheum fama est huc elidis annē occultas egisse vias: pprie tamē ad animū refertur. Unde de rep. dicimus agere quia vt inquit Uir. in huiusmodi re est cura animi. Quandoqz agere ē inducere seu ipellere. Lac. lib. vi. Tres sunt affectus qui homines in oia facinora picipites agāt: ira: cupiditas: libido. Quādoqz audire. Teren. in An. Doccine agis annō: idest audis vt exponit Dora. Sic Plau. Vos agite spectatores. Quādoqz ducere viuere. Ter. in An. primū hęc puidice vitā parce: ac duriter agebat lana tela victum qritans. Quādoqz dicere. Idē i adel. S; est ne hic ipsi? de quo agebā. Quādoqz pnuciare. Lic. de op. genere dicit. Diserti de formitate agēdi multi santes putati sūt: vt iaz nō sine cā De mosthenes tribuerit pmas z secundas z tertias ptes actiōi.

Quādoqz cogitare. Uir. Id qdē ago z tacitus lycida me cū ipse voluto. Quādoqz effingere: vt Algo stultū. i. fingo stue repento me stultū. Uñ actores comediaz dñr q̄ diuersoz boium gē? agūt in scena. Quādoqz ire: vt nud' ago. Pōpo. mella. Exercēt bellādo atos coipoza ad cōsuetudinē laboz maxime ad frigora nudi agūt ante q̄ puberes sūt Idē paulopost. Lino alij vestitū aut lamis q̄s durim' s; lue ferūt byrūdiū. Alij amū serarūqz pellib' ps nudi agūt: ps tāti ob scena velāt. Ual. max. sic locutus est s; nō in eo sensu. Expediri volui an scires cōsul agere. i. fungi z sulis offō. Idē Pub. Rutil. nō Publican' in Sicilia egit s; opas publicanis dedit. Lū actō vō frequēt? Uñ dicim' Agūt publicanū. Agūt senatorē Agūt amicū p eo qd ē facit offiū publicani senatoris z amicū. Hora. Lētū agūt cōuinā. Et subaudis se. Nō Uir. posuit. Ecce gubernator sese palinur' agebat. Est qñ agere significat extēdere porrigere vt vera gloria radices agit atqz ēt porrigit. Itē surluz ducere ab imo pectore. Uñ z p mozi vsurpatū est addendo aiam. Seneca epla. xvi. Quid egere tūc appetit cū iam ages. Itē agitare. Plau. Edepol eā agā verberib' Uir. Prodigis actis celestib' offa piabūt. Itē tractare. Mar. semp agis eas. Alij qñ cōstruif cū ppositiōe. Li. in Lel. Lū. n. sepe me cū ageres vt de amicitia aliqd scriberē. Et nō agit' de pecūia s; de capite. Agis me cū tabellis obfignatis. dñr qñ q̄piā diuersa dicit ab is que alias approbauit. Lū. n. solem' tabulas illius manu scriptas obfignatasqz pferre ad coarguēdū qd cōtinēd' aliō tpe senferit. Nō ē cōuincis me testimonio s; ap meaz. Itē succedere siue in bona cōditiōe esse: aut mala. Ual. mar. Bene egisset atheneses cū Melciade: si eū post trecēta milia piaz Maratōe deuicta in exiliū ptin' misissent. Frequēt' p impsonale vtinur hoc mō bñ mell' opti me tecū agit. Male me cū actū ē. z peius pessimeqz cū illo. Li. Lū illo vero q̄s nescit actū esse pclare: mecū incōmodi? Sed cū dicim' actū ē. Res acta est. semp in malā ptē sumitur: vt actū est de rep. i. exticta ē res mea tua illi? acta est. i. absumpta siue depcūta: siue elapsa ē. Ter. in beau. Unaz cōgnā atqz eius comitib' dedi. Quod si iterū inibi sit panda actū fiet. Idē acta hec res ē periū. Actū agere puerbiū ē qd in sūma rez desperatiōe ponit. i. nihil agere. Idē in pbor. Actū aut ne agas. Quod. n. iure sel' iudicatū fuerit rescindi z iterū agi nō pōt. Donit inter dū agere pro. vertere. Uir. Ipse ter adducta circū caput agit arena. p Urgerē perisē. Idē. Pastor agens telis. Pro. Jurgari. Li. Perinde ac si furti az eo egisset. Pro. Regere. Uir. Tros tyruisqz mibi nullo discrimine agetur. Pro antepellere. vt z potū passas age tytre. Pro vehere pducere. Uir. Nō hos pactolus aureas vndas agēs eriperet vnqz e misicris. foras pellere fugare vt mēbis agit atra venena. Pro repēdere z hoc dūtarat verbis ostendere id habuisse gratū. Nā gratias habere est in animo cū memorē accepti bñficiū mētē aiumqz habeo z in tūc gratificādi volūtate. Referre est vbis s; reddere grās est factū vt fia me subleuat' aliquo bñficio vicissiqz aliquo mō ne subleuaueris: grās retulisti reddidisti. z s; Seneca nolit malas grās referri posse: s; reddi. Li. i. Sal. ait. Nā q̄ ista iustata rabie in vxorē z filiā meā iuastit: q̄ se facili' muliēs abstinerūta viris: q̄ tu vir a viris fatis docte ac pite fecisti. Nō. n. spasti me mutuā tibi grāz relatur: vt vicissim tuos cōpellare. Referre nō hic vbo ē dñr nō solū scō. Referre igit grāz tā in malū q̄ in bonū dñr: cū sit scō bñficiū aut iniuriā acceptā cōpēlare. Rectiusqz huic verbo grāz q̄ grās iūgim'. cū hnt ant agere grās nō grām dicam'. Liu. Satiatus tādē cōplexu filii. Penūciate inquit gratias regi me agere referre gratiā aliā nūc nō posse: q̄ vt suadēā non ante in acie descendat q̄ in castra me reddisse audierit. Li. Lūi pro me senatus grās agēdas putauit ego a me grāz referendam non putes. Respōdere quoqz officis est satisfaccere gratiasqz referre. Plau. Li. Immoztales tibi ago gratias: agāqz dū viuā. Nā relaturuz me affirmare non possum. Tantis enī tuis officijs non videoz mibi respondere posse.